

Sygn. akt III AUa 642/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Beata Górską SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 21 kwietnia 2016 r. w Szczecinie

sprawy W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 maja 2015 r. sygn. akt IV U 15/15

oddala apelację.

SSO del. Gabriela Horodnicka SSA Barbara Białecka SSA Beata Górską

- Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 642/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 listopada 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił W. G. prawa do świadczenia przedemerytalnego wskazując, że do dnia rozwiązania stosunku pracy ukończyła ona 55 lat, lecz nie udowodniła 30-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W odwołaniu ubezpieczona nie zgodziła się z odmową przyznania jej świadczenia przedemerytalnego podnosząc, że spełnia warunki do tego świadczenia na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, gdyż ukończyła 56 lat, posiada 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a stosunek pracy został rozwiązany z powodu niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności

pracodawcy. Ponadto wskazała, że jej pracodawca, w takim kształcie, w jakim został nawiązany stosunek pracy, już nie istnieje. Pracodawcą ubezpieczonej była bowiem (...) spółka cywilna, a w chwili obecnej działalność tę prowadzi wyłącznie J. S. (1).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powtarzając argumenty zawarte w zaskarżonej decyzji i wskazując, że w przypadku ubezpieczonej rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 Kodeksu pracy.

Sąd Okręgowy w Koszalinie wyrokiem z dnia 18 maja 2015 r. oddalił odwołanie ubezpieczonej.

Sąd I instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

Ubezpieczona W. G. urodziła się (...) Posiada 23 lata, 3 miesiące i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych.

Od 14 lutego 2012 r. do 28 lutego 2014 r. zatrudniona była w (...) s.c. J. S., M. Ż..

W dniu 29 listopada 2013 r. pracodawca wypowiedział ubezpieczonej umowę o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia ze skutkiem na 28 lutego 2014 r. z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy. W dniu 7 marca 2013 r. ubezpieczona zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy. W okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji zatrudnienia.

W dniu 24 października 2014 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

W Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej znajdują się wpisy przedsiębiorców J. S. (1) i M. Ż. (2), którzy wskazali nazwę firmy (...) s.c. J. S. (1), M. Ż. (2) oraz to, że są współnikami spółki cywilnej. W dniu od 1 kwietnia 2014 r. wyżej wymienieni złożyli wnioski do (...) wskazując, że od tego dnia nie są współnikami wymienionej wyżej spółki cywilnej.

W (...) s.c. J. S., M. Ż. zatrudnionych było razem z ubezpieczoną trzech pracowników. Wszystkim pracownikom od 1 grudnia 2013 r. wypowiedziano umowę o pracę z przyczyn ekonomicznych. Po rozwiązaniu spółki cywilnej (...) prowadził nadal w ramach zgłoszonej działalności gospodarczej jeden ze współników, tj. J. S. (1). Dwie pracownice, które otrzymały razem z ubezpieczoną wypowiedzenie umowy o pracę z J. S. (1) nadal pracują w Pizzerii (...), bez żadnej przerwy od dnia wypowiedzenia umowy o pracę, na podstawie nowej umowy o pracę.

Ubezpieczona za okres pracy w Pizzerii (...) otrzymała wynagrodzenie zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 1 marca 2014 r. dołączonym do akt ZUS-u.

Sąd Okręgowy rozważył, że odwołanie ubezpieczonej było nieuzasadnione. Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2014 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013, poz. 170) dla uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego ubezpieczona winna między innymi udowodnić, że do dnia rozwiązania stosunku pracy z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, u którego była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 56 lat i posiada okres do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat, bądź do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 nr 69, poz. 415 z późn. zm.), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat oraz posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 30 lat.

Bezspornym było, że ubezpieczona do dnia rozwiązania stosunku pracy posiadała ukończone 56 lat oraz legitymowała się okresem składkowym i nieskładkowym uprawniającym do emerytury w wymiarze 23 lata, 3 miesiące i 1 dzień.

Sąd Okręgowy wskazał, że dla uzyskania prawa do świadczenia przedemerytalnego ubezpieczona powinna wykazać, że jej stosunek pracy został rozwiązany z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu przepisów o ochronie pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Zgodnie z art. 8a⁴ ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. nr 158, poz. 1121 z późn. zm.) niewypłacalność pracodawcy będącego przedsiębiorcą zachodzi również w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku zaprzestania działalności przez pracodawcę dłużej niż 2 miesiące.

W ocenie Sądu I instancji W. G. w żaden sposób nie udowodniła, że taka sytuacja miała miejsce u jej ostatniego pracodawcy, a z ustalonego stanu faktycznego sprawy, w tym zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 1 marca 2014 r. wynika, że zakład pracy ubezpieczonej funkcjonuje do obecnej chwili bez przerwy i ubezpieczona otrzymała należne jej wynagrodzenie za pracę. Nie zostały również udowodnione inne przesłanki niewypłacalności pracodawcy określone we wskazanej wyżej ustawie.

Sąd orzekający zwrócił uwagę, że w świadectwie pracy za okres pracy w Pizzerii (...) jako przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę wskazano przyczyny leżące po stronie zakładu pracy, tj. przyczyny ekonomiczne. Fakt ten potwierdzili pracodawcy ubezpieczonej, świadkowie J. S. i M. Ż.. Zeznali oni, że w trakcie remontu(...) ich obroty znacznie spadły i wspólnicy zdecydowali się na sprzedaż lokalu lub jego wynajem. Do tego jednak nie doszło z uwagi na brak zainteresowanych, a Pizzeria (...) bez żadnej przerwy nadal funkcjonowała i tak jest do chwili obecnej. Wspólnicy rozwiązali umowę spółki cywilnej, a działalność zaczęła prowadzić jednoosobowo J. S., która zatrudniła dwie dotychczasowe pracownice. Ubezpieczona zaś złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne i nie wróciła do pracy.

Zdaniem Sądu Okręgowego zmienne relacje cywilnoprawne między wspólnikami w żaden sposób nie doprowadziły do likwidacji zakładu pracy ubezpieczonej, zaś wydane jej świadectwo pracy prawidłowo określa przyczynę rozwiązania umowy o pracę, tj. przyczynę ekonomiczną, a nie likwidację pracodawcy bądź jego niewypłacalność. Z tych względów Sąd uznał, że W. G. nie spełniła warunków do przyznania jej świadczenia przedemerytalnego.

Z wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie nie zgodziła się ubezpieczona, zaskarżając rozstrzygnięcie w całości. Wyrokowi zarzuciła:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2014 r. o świadczeniach przedemerytalnych poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zakład pracy ubezpieczonej nie uległ likwidacji, podczas gdy zakład pracy ubezpieczonej – pracodawca działający w formie spółki cywilnej (...) J. S., M. (...) spółka cywilna uległ likwidacji,

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 2 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych w zw. z art. 8 ust. 1 pkt ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy przez ich niewłaściwe zastosowanie i niezastosowanie w sprawie, podczas gdy możliwe było jego zastosowanie w sprawie skutkujące zmianą decyzji organu rentowego, a to z uwagi na wykreślenie przedsiębiorcy będącego pracodawcą ubezpieczonej przez organ ewidencyjny w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu apelująca wskazała, że w art. 2 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych jest mowa o „pracodawcy”, nie zaś o „zakładzie pracy”, którym to pojęciem niezasadnie posługiwał się Sąd I instancji. Pracodawcą ubezpieczonej było dwóch przedsiębiorców działających w formie spółki cywilnej, która następnie została rozwiązana, a przedsiębiorcy wykreśleni z właściwego rejestru. Spółka zaprzestała działalności w takiej formie i uległa faktycznej likwidacji. W związku z powyższym apelująca uznała, że wymóg określony w ustawie o świadczeniach przedemerytalnych, tj. likwidacji pracodawcy został spełniony, bez znaczenia zaś pozostaje fakt, że zakład pracy, Pizzeria (...) pozostał.

Apelująca podniosła również, że jej zdaniem o wyniku sprawy zadecydowała treść świadectwa pracy, w którym jako podstawę wypowiedzenia umowy o pracę wskazano przyczyny leżące po stronie zakładu pracy, tj. przyczyny ekonomiczne, choć właściwym byłoby określenie „z powodu likwidacji pracodawcy”. Zdaniem apelującej wypowiedzenie umowy o pracę zostało sformułowane błędnie, w związku z czym jego treść nie może przesądzać o rozstrzygnięciu powstałego sporu.

Organ rentowy nie wniósł odpowiedzi na apelację.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej okazała się nieuzasadniona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego

w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r. I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24 poz. 776, z 22 lutego 2010 r. I UK 233/09, Lex nr 585720). Sąd Apelacyjny podzielił również stan prawny wskazany jako podstawa rozstrzygnięcia.

Na wstępie, Sąd Apelacyjny podkreśla, że świadczenia przedemerytalne mają charakter wyjątkowy. Przysługiwać mają bowiem osobom o długim stażu pracy, które nie z własnej winy straciły pracę i z racji swojego wieku nie mają możliwości znalezienia nowego zatrudnienia, a nie spełniają jeszcze warunków do przejścia na emeryturę.

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych jedną z przesłanek prawa do świadczenia przedemerytalnego stanowi rozwiązanie stosunku pracy z osobą występującą o przyznanie tego świadczenia, ale nie chodzi o rozwiązanie stosunku pracy w jakikolwiek sposób, lecz „z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy, w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy”.

Z prawidłowo ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że rozwiązanie z ubezpieczoną stosunku pracy nie nastąpiło ani z powodu likwidacji pracodawcy, ani też z powodu jego niewypłacalności (w sprawie bezspornym było, że ubezpieczona do dnia rozwiązania stosunku pracy spełniała pozostałe przesłanki określone w art. 2 ust. 1 wskazanej ustawy, tj. posiadała ukończone 56 lat oraz legitymowała się okresem składkowym i nieskładkowym uprawniającym do emerytury w wymiarze 23 lata, 3 miesiące i 1 dzień).

Z materiału dowodowego w sposób niewątpliwy wynika, że wszystkim pracownikom Pizzerii (...) od 1 grudnia 2013 r. wypowiedziano umowę o pracę z przyczyn ekonomicznych, nie zaś – jak wymaga tego art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy – z powodu likwidacji pracodawcy. Potwierdzają to zeznania złożone przez J. S. oraz M. Ż., z których wynika, że po rozwiązaniu spółki cywilnej (...) nadal działała, jedynie w zmienionej formie – jednoosobową działalność prowadziła J. S. (1). Zatrudniła ona dwie dotychczasowe pracownice, natomiast W. G. nie podjęła ponownie zatrudnienia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy słusznie zauważył, że zmienne relacje cywilnoprawne między wspólnikami w żaden sposób nie doprowadziły do likwidacji pracodawcy.

W rozpoznawanej sprawie nie miała też miejsca taka sytuacja, aby rozwiązanie stosunku pracy z ubezpieczoną nastąpiło z powodu niewypłacalności pracodawcy, bowiem W. G. otrzymała należne jej wynagrodzenie za pracę.

Reasumując stwierdzić należy, że stosunek pracy z W. G. nie został rozwiązany „z powodu likwidacji pracodawcy lub niewypłacalności pracodawcy,

w rozumieniu przepisów o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy”, a tym samym nie spełniła ona wszystkich wymogów prawa do świadczenia przedemerytalnego wynikających z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych.

W wywiedzionej apelacji wnioskodawczyni nie wskazała żadnych okoliczności, które wskazywałyby na wadliwość orzeczenia Sądu I instancji, w szczególności nie wykazała, że likwidacja pracodawcy była powodem rozwiązania z nią stosunku pracy. Ubezpieczona podniosła, że w przedmiotowej sprawie doszło do likwidacji pracodawcy, jednakże przeczy temu treść świadectwa pracy, w którym jako przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę wskazano jedynie „przyczyny ekonomiczne zakładu pracy”, przeczą temu również zeznania świadków – pracodawców ubezpieczonej oraz fakt, że firma kontynuuje swoją działalność gospodarczą.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonej jako niezasadną.

SSO del. Gabriela Horodnicka SSA Barbara Białecka SSA Beata Górka

- Stelmaszczuk